

Вр. О. М. Кунцевича

УКРАЇНОСЬКІ ХРИСТІЯНОСЬКІ ВІСТІ

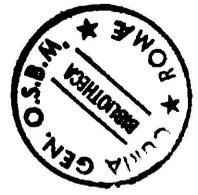
UKRAINISCHE CHRISTLICHE
NACHRICHTEN
UKRAINIAN CHRISTIAN NEWS

Рік V.
Jahr. 5.

Березень 1967
März 1967

Ч. 1.
Nr. 1.

Ювілейний Рік 1967

**Св. ПЕТРО, перший видимий голова
Христової Церкви на землі**

- 1900 річчя від смерти св. Ап. Петра і св. Ап. Павла.
- 100 річчя від дня канонізації св. свщ. Йосафата Кунцевича.
- 330 річчя від смерти Йосифа Веляміна Рутського, київського католицького митрополита.
- 320 річчя від смерти Петра Могилы, київського православного митрополита.
- 50 річчя від появи Матері Божої у Фатімі.
- 50 річчя священства його Емінінції кир кардинала Йосифа Сліпого і 75 річчя народив.

Рік Ювілеїв

В цьому році припадає 1900-на річниця мученичої смерті св. Петра Верховного Апостола, якому Христос передав владу в установленій ним Церкві. Врочистості відбудуться в Римі в половині року, на які з'їдуться народи світу, що б заманіфестувати своє привязання до св. апостольської католицької Церкви. Вже є заповіджені прощі Українців з їх місця замешкання. Нехай дух св. Ап. Петра єднає нас всіх у вічному місці і наділить нас ласкою любови та єдності.

Другим ювілеєм не менше важним це 100 річчя проголошення Святим священомученика Йосафата Кунцевича.

Ювілеї 1900 річчя та 100 річчя тематично сходяться в одній і тій самій справі: Примат Петра і його наслідників, який обстоював св. Йосафат ціною життя.

Третім ювілеєм, це 330 річчя від смерти Йосифа Веляміна Рутського — Київського Митрополита української католицької Церкви (1613—1667).

Четвертим ювілеєм; це 320-річчя від смерти Петра Могили — Київського Митрополита Української Православної Церкви (1632—1647).

Оба митрополити, Рутський і Могила, це мужі, що стрімили до релігійної єдності українського народу і вже тоді видвигнули потребу українського патріархату в Києві.

П'ятим ювілеєм, це поява Матері Божої в Фатімі трьом дітям в 1917 році, що саме відзначаємо з нагоди 50-річчя.

Шостим ювілеєм, це 50-річчя священства його Емінінції Кир Кардинала Йосифа і 75 річчя з дня його народин.

Блаженіший Кардинал Кир Йосиф на тлі тих великих церковних ювілеїв виступає символом нашого змагання в боротьбі за єдність і незламність духа Української Церкви та Народу.

Тому готовімся в покорі душі нашої ці ювілеї гідно та врочисто зустрічати!

В 50-річчя появи Матері Божої у Фатімі

Цього року припадає 50-річчя появи Матері Божої трьом дітям у селі Фатімі в Португалії.

Саме добігала перша світова війна до свого кінця, коли в Португалії мало місце об'явлення Матері Божої кількома разами. Мати Божа остерігала португальський нарід, що котився до революції, що мав зазнати стільки горя, що наша батьківщина — Україна. Бо об'явлення припадає на часи, коли в Росії скинено царя з престолу, в наслідок чого прийшло до революції, яка принесла деяким народам визволення а деяким багато горя, поневолення і релігійного переслідування. Найбільше страхіть зазнала Україна! Але Мати Божа заявила, що й в Росії прийде до протверезіння, якщо у ньї наступить зворот до Бога, як це мало місце в Португалії.

Португалія, станувши на дорогу поправи, сьогодні квітуча держава, одна з найкращих держав в Європі. Вона то не допустила до революції в Анголі, яка є її колонією в Африці, і там проквітає добробут далеко краший, як в інших африканських державах, що осягнули свою неза-

лежність. Бо в тих державах прийшло до взаїмних межусобиць, переслідувань релігійних, як то прикладом є відносини в Конго.

В серпні 1967 року відбудуться у Фатімі і Лісбоні великі врочистості, на які завітає сам Папа римський Павло VI., великий поклонник марійських об'явлень. Годиться, щоб Українці теж взяли громадну участь та просили Матір Божу про те благословення, яке сплило на Португалію. Але нам треба в першій мірі сильного каяття! Бо ж наше життя на скитальщині вимагає великої поправи обичаїв, великого недолуження за гріхи поповнені у зв'язку зі стремлінням до самостійности. Таким найбільшом гріхом було повалення власної гетьманської держави, а в місце того проголошення соціалістичної республіки, в наслідок якого запанувала анархія і наше поневолення.

Нехай Мати Пречиста вислухає наших молитов і поверне нам мир і братню любов між нами, що б український нарід міг стати у народів вольних колі, сувереном на своїй власній землі!

МАНІФЕСТ

панамериканської української Конференції про скликання Світового Конгресу Вільних Українців.

Заходом Панамериканської Української Конференції за підписом о. Дра. Василя Кушніра (Канада) і Йосифа Лисогіра (ЗДА) та секретара Ігната Білинського проголошено скликання Світового Конгресу Вільних Українців на день 16, 17, 18 і 19 листопада 1967 в місті Нью-Йорку.

До участі в Світовому Конгресі Вільних Українців запрошується. Єрархів Українських Церков, Представників

Центральних Репрезентацій та краєвих громадських організацій, церковно-релігійні та наукові установи, жіночі, молодечі, студентські, ветеранські, господарсько-фінансові, культурно-мистецькі та професійні і станові об'єднання українського суспільства.

Як гості Світового Конгресу Вільних Українців будуть запрошені визначні діячі українського політичного життя, представники урядів приязних нам країн, парламентаристи країн нашого поселення та співгромадяни, які з симпатіями відносяться до українського народу в Україні та української спільноти у вільному світі.

Ми глибоко переконані, що на наш заклик позитивно відгукнеться все організоване українство в країнах вільного світу. Ми віримо, що всі запрошені організації й інституції подбають про масову участь їхніх делегацій у Світовому Конгресі Вільних Українців.

Панамериканська Українська Конференція.

Читайте

«УКРАЇНСЬКІ ХРИСТІЯНСЬКІ ВІСТІ»,

орган української християнської партії

в Німеччині!

В сторіччя канонізації Св. Свящ. Йосафата Кунцевича

Цього року минає сто років, коли св. Апостольська столиця після довгого канонічного процесу, який вимагав на-

Св. Свящ. Йосафат Кунцевич,
архієпископ Полоцький

глядних доказів і численних чудес, проголосила святим нашого великого подвижника св. Зединення св. Свящ. Йосафата Кунцевича.

Св. Йосафат народився у Володимирі Волинському і вже від ранньої молодости визначався великою релігійністю так, що його родичі були приневолені віддати його до оо. Василиян, де він по якомусь часі став священником і проявив себе великим прихильником св. Унії.

В своїй ревній праці для кат. Церкви був назначений єпископом у Полоцьку а візитуючи Вітебськ згинув в часі відправи в катедрі у Вітебську від удару топором в голову.

Та проте, коли з усіх боків наступали на унію свої і чужі, унія таки встоялася і вийшла з боротьби переможною. Це завдячується в першій мірі мученичій смерті полоцького єпископа Йосафата Кунцевича. Неповинна смерть єпископа зворушила сумління байдужих, піднесла сильних вірою на душі і створила нові ряди вірних і мучеників, що йшли на смерть за католицьку віру і Церкву. Нарід на Білорусі, де сталося це вбивство, сильно каявся та наvertsався до унії. Навернувся тоді теж православний єпископ Мелетій Смотрицький, до того часу великий противник унії. Навернулися й два галицькі єпископи, наvertsався також луцька і острозька дієцезія в особі владики Дионізія Жабокрицького. Унія зросла в силу завдяки ідейній праці великого митрополита Веляміна Рутського.

Тому помянім нашого великого подвижника за зединення церков і молим його про єдність наших православних з Апостольською столицею.

Св. Йосафат молиться перед чудотворною іконою в Живоїці, відпустовім місті на Білій Русі:

«Ой сину, мій сину, диття моє ніжне,
Чому зідхаєш важко, чому лице смутне?»
Бо скажусь Тобі, Ненько, що люте время йде
Трава поникне з горя і радість пропаде.
Спустошить місто слави навала сили зла,
Заплаче Україна і Білорусь-сестра.

(Із збірки поезій о. дра. Богдана Куриласа п. з. «Голубі Далі»).

Відгук англомовної преси на побудову архикатедрі у Філядельфії

Редакція «Магазину», журналу-тижневика, що виходить стотисячним тиражем, англійською мовою у Філядельфії, помістила кілька кольорових світлин з нагоди посвячення угольного каменя архикатедрі Непорочного зачаття Пр. Діви Марії 16. жовтня 1966 р.

З лету птаха знято катедру для порівняння з іншими будівлями, щоб унагляднити імпазантність храму.

Редакція уважає появу цієї катедрі за здобуток у мистецькій площині. Храм красою неперевершений, висотою понад 18 поверхів домінує у всьому місті. Золотим сльвом бані охоплює великопростір навколо себе. Світло проміне 32 вікнами, через те катедра має вигляд соняшної. Своім розміром катедра є найбільшою з усіх церков наших і вмщає 1400 вірних. Святійший Отець, побачивши світліну, висловив своє вдовolenня, передав камінь з храму св. Петра для вмуровання в катедрі, зауваживши, що «храм є гарний, консервативний і модерний».

Стільки подав від себе повищий журнал, що разом з нами виявив свою радість. На свято посвячення прибули стотисячні маси, що б заманіфестувати свою солідарність з митрополією, яка останніми часами була об'єктом обстрілу зі сторони українських архітектів. Храм має за завдання не тільки служити потребам католицької Церкви в Америці, але він теж став доказом, що Українці, хоч і на скитальщині, не зрікаються своєї традиції. Це пам'ятник, побудований на довгі віки, завжди звертати ме духові очі своїх і чужих, на яку жертвенність спромоглися Українці філядельфійської провінції, склавши 3,300,000 доларів, і помимо ворожих затій зі сторони своїх пішли за закликом свого митрополита Кир Амвросія. З часом замовкнуть голоси архітектів, а до долосу прийде розважність і застана нова, а задум митрополита триюмфуватиме над марнотою людських поглядів.

Про регіональний зїзд скитальців Ярославщини і Засяння

Найкраще зорганізованим і найповажнішим зїздом регіональних Груп Галицької Волості був Зїзд Ярославщини і Засяння.

Почин до оснoвання комітету дали Олена Кандова, проф. Чижик, вп. Кікта і о. Теодор Вареха.

По переведеній організації і повідомленні членів комітету, в склад якого входили скитальці з усіх районів Ярославщини, що жили в Шикагу і по інших скупченнях ЗДА і Канади, намічено зустріч, що відбулася в Шикагу від 3—5 вересня 1966 року.

Зїзд очолив Преосвященний Кир Андрій Сапеляк, апостольський візитатор для Українців в Аргентині, що походить з Ришкової Волі в повіті Ярославському.

Інавгураційне слово виголосив Епп. Андрій Сапеляк. Святочне слово мав Др. Кость Паньківський, що його батько походив з Ярославщини, п. з. «Наша праця для рідної Землі». На зустрічі був приявний також єпископ Чикага владика Габро. Серед ділової праці пройшов перший день, який закінчився спільною вечерею і танцями, при повній оркестрі проф. В. Чижика.

В другому дні відслужив архирейську Сл. Божу епп. А. Сапеляк і поблагословив чотири ікони, що походили з церков Ярославщини а іменно з Підлісся, під Ряшевом, з Порохника, з Лежайська і Ярослава, які передано в дарі кардиналові Сліпому, митрополитові Германюкові, Андрієві Сапелякові і єпископові Ярославу Габрові. В часі Сл. Божої виголосив гарне слово владика А. Сапеляк. По обіді розвагова частина.

В третьому дні відслужив кир Андрій Сапеляк заупокійну сл. Божу за тих ярославців, що згинули з руки ні-

мецької або польської. Спільний сніданок і спільна фотографія.

Окремо виголосив епп. Сапеляк доповідь перед ширшим форумом приявних «Про місійність нашої Церкви». Вп. Кікти доручено зладити одноднівку з того зїзду. Комітет видав теж поштові значки з областей Ярославщини. У піднесенному дусі розходилися учасники пообіцявши мати зі собою постійний звязок.

Треба підкреслити, що цей Зїзд Ярославців був найім-позантніший з усіх дотеперішних зїздів, багатий програмою і числом учасників. Але Зїзд має особливе значення. Бо ж тут йдеться про окраїнні землі, що нами в часі визвольних змагань були поминені. А чейже за Сяном аж до Ряшева, це наша від давна територія, за яку наші князі зводили бої.

Так створений комітет —, що його очолює Др. Петро Вигінний і обрані члени Петро Зубрицький, суд. радник з Порохника, проф. Степан Грех з Пискорович, інж. Мирон Ожга з Лежайська, егзекутивний секретар Степан Кікта з Лежайська, організатор, дип. купець Щербльовський, скарбник проф. Володимир Чижик з Ярослава, інформатор дир. Леонід Бачинський з Ярослава, господарь Василь Глова, і зовнішній звязок адвокат Юліан Куляс — мавби бути речником наших відвічних прав до окраїн Засяння, яких нам ніколи відступити не вільно. Нетільки ми живі маємо боронити наших кордонів, але також ті що згинули за їх приналежність до нашої ботківщини з ворожої руки, хочби згадать лікаря Дра Борима або Степана Муровича, немов кличуть ізза могили: Недайте ні пяди землі з нашої бувальщини!

Зїзд українських католицьких журналістів в Шикагу

В суботу 29. і в неділю 30. жовтня 1966 відбувся четвертий Зїзд Асоціації Української Католицької преси (АУКП) під протекторатом Духовного опікуна АУКП Преосвященного Владика Кир Ярослава, єпископа Епархії Св. О. Николая в Шикагу, який виголосив вступну промову, закінчуючи її заклик до українських католицьких журналістів: *Будьте носіями єдності й любови, свободи й гідности людини*.

Зїздом проводила президія в складі: О. Др. Гавліч В., предсідник, о. Др. О. Купранець і Др. Василь Маркусь заступники предсідника, Микола Денисюк секретар. Приявних було 21 делегатів з 34 голосами. Підчас Зїзду працювали мандатна і та номінаційно-резольційна комісія в складі О. Дра. О. Купранця, Дольницького, Дра. Маркуся, Денисюка і Поронюка.

Привітання для зїзду надіслали всі наші владики.

Про 4-літню діяльність Асоціації звітували през. Др. Л. Мидловський і секретар Микола Вайда. По дискусії над звітом зїзд схвалив абсолюторію уступаючим керівним органам, з особливим признанням для Дра. Л. Мидловського за його всебічну і успішну працю. Дотеперішню назву змінено на «Українська Католицька Асоціація Преси», щоб поширити членство також для українських католицьких журналістів, що працюють поза українською католицькою пресою та йдуть за взором Міжнародної Католицької Унії Преси, членом якої є УКАП.

Осідком Асоціації в цій каденції буде Філядельфія а наступний П'ятий Зїзд УКАП відбудеться в 1968 році в Торонті. Головою Управи обрано Дра Л. Мидловського, орг. референтом ред. Мстислава Дольницького а секретарем Миколу Вайду. Контрольну комісію очолив о. Др. В. Гавліч. Товариський Суд в складі: О. Петро Хомин голова, о. Іван Шевців і Пасіка члени.

Господарем зїзду була редакція «Нової Зорі». В рамках Зїзду відбулася також виставка української католицької преси у вільному світі, що її влаштував секретар УКАП М. Вайда. В часі зустрічі були виголошені три доповіді: О. Др. Гавліч: *Соборовий Декрет про засоби лучби*, о. Ярослав Свищук: *Огляд з Конференції Католицької преси Америки і Канади* і ред. Вайда: *Українська католицька преса у вільному світі*. Врешті проголошено постанови четвертого Зїзду. На закінчення Зїзду в катедральній церкві св. о. Николая відправив о. Гавліч в сослуженні двох священників торжественну Сл. Божу, з проповіддю пароха катедри о. шамб. Леськова.

З ПРИВОДУ НЕДАЛЕКОЇ СЕСІЇ УНРАДИ

що має відбутися в березні 1967 р.

В березні ц. р. має відбутися сесія Української Національної Ради. Це мавби бути наш парламент на скитальщині, як би не те, що одночасово існують ще три організації, які претендують на представництво українського народу в екзилі.

До голосу приходять гетьманці, бандерівці і угаверівці, себто переважна більшість нашої еміграції. Є це аномалія, якої не зустріти серед інших скитальських народів. Постає питання, як маємо поставитись до цієї сесії УНРАДИ?

Це питання порушують часописи, прихильні УНРАДІ і неприхильні. Вони підмічують великі недоліки. Бо ж відомо до УНРАДИ входять на підставі паритетного відношення б. краєві старі партії, сьогодні вже не чинні, неактуальні і не репрезентуючі волі нашого народу, ні в краю,

закінчення на стор. 6.

Подвійний ювілей Кир Йосифа Кардинала Сліпого

Його Еміненція Кир Йосиф кардинал Сліпий відзначає цього року подвійний ювілей: 75 ліття народин і 50 ліття своїх свячень на священника.

По всіх поселеннях, де живуть Українці а зокрема католики відзначено врочисто оба ювілеї. Відслужено Сл. Божі на інтенцію Блаженішого кир Йосифа, відбуто академії і святочні сходини та вислано привіти на адресу Еміненції до Риму. Одним зі знаменних привітів був привіт його Ексцеленції Митрополита кир Амврозія, який у своєму слові так висказався:

— Ці подвійні радісні Роковини дають нагоду повітати Ваше Блаженство та побажати від себе, Архиепархіального Духовенства, Монашества, церковних Братств і прицерковних Організацій та всіх вірних — щедрих Божих ласк, міцного здоров'я і черствих сил до сповнювання вийняткового почесного але й не легкого завдання. Заносячи наші щирі прохання до Всевишнього, за посередництвом Небесної Неньки, 50 ліття появ Якої відзначає у Фатімі також цього року Католицька Церква, молимо Божого Сина, щоб у своїй доброті благословив працю Вашої Еміненції та всі спасенні пляни для покращання долі нашої Переслідуваної Церкви та многотрадального українського Народу.

Наші сердечні побажання супроводжаємо до Вічного Міста Риму щирими молитвами та просимо Небесного Отця про Многі, Благі і Щасливі Літа для нашого Еміненції — нашого Достойного Ювілята!

І «Українські Християнські Вісті», що все з признанням підкреслювали оту роль і вагу, на які заслужив наш ісповідник кир Йосиф кардинал Сліпий, прилучуються до слів повищих з тим, що від себе складають свій синівський поклін до стіп Вашої Еміненції і просять Всевишнього про всещедрі ласки з висоти для Вашої Особи. Не «імами днесь» більшого авторитету понад Нашого Дорогого Достойного Митрополита кир Йосифа кардинала Сліпого, чезраз якого ми немов воскресли із забуття серед грізних хвиль всевіту, що заливають теж нашу країну. Прохаючи Вашого Благословення остаємо в покорі віддані
Українські Християнські Вісті.

Митрополит — верховний архієпископ Кир Йосиф Кардинал Сліпий.

З побажаннями для Вп. Пана Др. Семена Шевчука з нагоди його 80-річчя

В цьому році минає 80 років з дня народження Семена Шевчука, визначного адвоката на рідних землях, що вів канцелярію у Львові при вулиці Гродзичьких.

Українська адвокатура відіграла велику роль в житті українського народу в Галичині і Буковині. Спершу осідали наші адвокати по більших містах, зокрема у Львові, Станиславові, Стрию, Тернополі, Перемишлі а згодом по повітових містах, де все очолювали наше громадське життя. Адвокати ставали дорадниками не тільки з професії, але також при важних подіях, які видвигало наше життя Були нашими оборонцями перед шиканами польської влади, коли треба було боротися майже на кожному кроці і інтервеніювати. З окрема вславилися у процесах перед карними судами, коли за часів Польщі переслідувано нашу молодь, коли вкорочувано наші політичні права.

Це почесне завдання оборони наших прав виконували з питомою собі річевістю а ще більше тоді, коли ставали послами до сойму або віденського парламенту.

Але не тільки у нас, але в цілому світі адвокати здобули собі велике признання за оборону прав людини і нації, тому дуже часто засідали в парламентах, як послы, а в Італії одного разу майже всі місця в міністеріяльному кабінеті обняли адвокати. В новітших часах знаємо, що по упадку третього райху провід у політичному життю взяв на себе адвокат Др. Аденавер, який вивів Німеччину

з трудного положення, коли вона находилася в повній руїні.

Тому нічого дивного, що у нас були кандидатами на послів майже правники-адвокати, які виконували своє завдання з непересічною відвагою і завзятістю. Хоч би вказати на наших чільних адвокатів: Др. Е. Олесницький, Др. Кость Левицький, Др. Євген Петрушевич, це ті що вели керму в нашому житті, на яких були звернені наші очі. Тому коли ми по світовій війні видвигнули своє право на незалежність нашої території в погабсбургській монархії, першим нашим президентом став Др. Євген Петрушевич, що виконував свій Уряд спершу в краю а відтак на еміграції у Відні.

За часів Польщі вибилися у нас як передові оборонці в карних процесах Др. Шухевич, Др. Старосольський, Др. Глушкевич, Др. Ганкевич, Др. Волошин, Др. Бачинський, Др. Марітчак а також наш ювілят Др. Семен Шевчук. Як цивіліст, вибилися Др. Федак, Др. Євн, Др. Кормош, Др. Рибак і другі, що їх не перелічити.

Др. Семен Шевчук відкрив свою канцелярію зараз по світовій війні у Львові а обдарений бистрим умом, дотепний, та рішучий, в скорому часі зєднав собі велику клієнтелю. А треба знати, що у Львові вело адвокатську канцелярію около 600 Жидів, до яких часто заходили наші не-свідомі громадяни. Тому конкуренція була велика. Його виступ в суді звертав на себе увагу; краснорічивий, своїми

промовами вирішував не одні замотані справи. Був обронцем в різних наших політичних процесах, боронив наших священиків, коли польська прокуратура обжалувала їх навіть за метрикальні прізвища. Його ім'я було відоме далеко поза межами Львова і з повним довірям зверталися до нього клієнти. В громадському житті не брав участі, бо не міг погодитися з угодовецьким Ундом а заняв радше вижидаюче становище. Був безприкладним сторонником політики Дра. Петрушевича, якого то ім'я в Польщі було проскрібоване, коли про нього як представника суверенних прав Галицької України не вільно було в прилюдному житті згадати, щоб не наразитися на заміт злочину головної зради.

Осівши в Торонті дав почин до основи Тов. правників імігрантів і тут розвинув свою діяльність. Зокрема зрушив наші маси з літаргу, коли своїми доповідями про нашого президента Петрушевича вказував на вальори його особи, безприкладної посвяти справам народу на Західних землях України. Рік річно пригадував нашому невідячому громадянству на того, що був нашим найкращим політичним трибуном, речником самостійницьких і соборницьких прав нашого народу, коли то під його голуванням переведено ухвалу за приєднанням Галичини, Буковини і Закарпаття в дні 3. січня 1919 року. — Правда, Др. Шевчук у своєму діянні натрапив на опозицію в колах

націоналістичної молоді, які під впливом ідей Коновалця стали поклонниками Петлюри, саме того, що варшавським договором зрікся суверенних прав західних українських земель. Врешті видав монументальну книжку — публікацію п. з. «Пора сказати правду про наші визвольні змагання...». Його праця знайшла великий відгомон в нашому житті і виявилось скільки мав сторонників мимо зловіщої пропаганди противної сторони. Книжка написана на підставі джерельного матеріалу і важних документів, досі нам невідомих, указувала, що автор послуговувався лише історичною правдою. Дійшов до заключення, що тільки відновою наших давніх традицій можна надіятись реалізації наших суверенних прав у максимальному виді. Його дуже смілива концепція принесла отверезіння тієї частини нашого громадянства, що безкритично осуджувала історичні випадки і доходила до хибних висновків.

Відзначаючи ювілей так визначного адвоката и громадянина шлемо найщирші побажання дожити повороту на рідні Землі та провести до вислуду його клич спершу самостійної Української Держави на західних землях а згодом на східних. Багато літ у творчій праці, Дорогий наш Сениоре, невіджильний речнику оборони прав нашої вушці батьківщини, нашого Піємонту самостійницької думки.

Др. Володимир Мурович.

3 ПРИВОДУ НЕДАЛЕКОЇ СЕСІЇ УНРАДИ

закінчення зі стор. 4.

ні на скитальщині. Туди входять соціалісти чисельно невеликі, себто ті, що за часів нашої влади в Україні причинилися до упадку нашої державности (віде Мартос, проживаючий в Америці). До УНРАДИ входять члени УНДА, що колись мало свої впливи на терені Галичини, Волині, Холмщини. Сьогодні його керівні органи вимерли, як Мудрий, Баран, Др. Витвицький, Павликовський, Хробак і Голяян, так що УНДО не є в силі скомплетувати свого представництва в УНРАДІ. Добрянський і Тофан, це нові члени, що ніяк не орієнтуються в ситуації, це радше урядовці в партії, хіба що є ще Др. Макарушка.

До УНРАДИ входять теж нові партії на еміграції основані, як УНДС, УРДП та Селянська партія, які не мають для себе ніякого обґрунтування, з огляду на малу кількість прихильників. Єдиною більшою групою це група поміркованих націоналістів-Мельниківців. Партії конструктивних сил не можна враховувати через мінімальну кількість членів, може двох!

Чи в такій ситуації має право УНРАДА нас репрезентувати і нашим іменем вносити меморіяли, заяви, домагання і протести? Хіба ні! — Цей вахляр партій говорить проречисто, що тут відіграють ролю амбіції, жируючі у нашому безвихідному становищі.

Колиж приглянутися ближче відносинам на Заході, серед яких живемо, тоді побачимо, що передову ролю в західній Європі відіграють християнські партії. Саме на терені Баварії, де живемо, недавно відбуті вибори виявили, що більшість в баварському соймі мають християнські суспільники, що є доказом здорового реагування Баварії, як суто католицької країни. Такі партії з християнською за красою є в Італії, Франції, Бельгії, Голяндії, Еспанії, Португалії і Ірландії.

А ми теж християнський нарід, навіть в більшості католицький на еміграції, чиж би мали бути без свого представництва? Чи у нас християнські засади не мають грати вирішної ролі також в політичному житті? Колись в Галичині (бо під царатом не можна було про те думати) ми бачили в соймі і в австрійському парламентах визначних політиків-священиків, хочби згадати послів оо. Фоліса і Онишкевича, а сьогодні булиб наші священики виключені від впливів а обмежені до закристиї?

Але знайшлися у нас люди, які подбали за створенням «укр. християнської партії», яка діє на терені Німеччини. Це Український Християнський Союз! Та зі сторони вичислених партій в УНРАДІ, що мають за членів християн, християнська партія не втішається симпатіями, її поборкують, навіть наші легітимовані християни, що зібралися в Ухрі. Вони замість радити, якраз навпаки, ставляться вороже! Якось немезіс тяжить на нас, що хоч ми християнський нарід, бажаємо відсунути людей з християнським світоглядом від репрезентації в УНРАДІ. Зло посіяне колись Драгомановим, переняте нашими радикалами, знайшло свій відгук в концерні вичислених партій, що ставляться, як сказано, крайне вороже, немов би ми жили в атеїстичній державі. Тому час зрефлектуватись і запросити представників християнської партії на спільні обрани! Навіть наші священики готові взяти активну участь, через що внеслиби нового духа серед розсварених партій в УНРАДІ!

Але є одна причина, яка не дозволяє, щоб Українці — Галичани, Волиняки, Холмщаки могли увійти до УНРАДИ! Відомо, що попередники теперішнього складу УНРАДИ зреклися незалежності тих земель на користь Польщі. Досі цей договір, зв. варшавський, не є обома сторонами анульований! В такій ситуації могли б входити до УНРАДИ лише Українці Правобережної і Лівобережної України. Буковинців і Закарпатців належить трактувати юнктим з Галичанами, що входили в склад УНРАДИ на західних землях України. Це треба мати на увазі і політично не ангажуватись!

Існування УНРАДИ є проминальне явище і нікого до нічого не зобов'язує, тому радше на д. цим питанням належалоби перейти до денного порядку!

Одинока наша надія — це Світовий Конгрес вільних Українців у світі, що відбудеться в осені 1967 року. Це булаби репрезентація під кожним оглядом щодо релігійного, політичного, культурного, економічного та господарського нашого життя.

Коментатор.

Замітка до статті «3 приводу недалекої сесії УНРАДИ».

Подаємо до відома, що наступила мала зміна партнерів УНРАДИ: Соціалісти виступили з бльоку УНРАДИ а на їх місце увійшли двійкарі. Вічний фермент, вказуючий на нездорові відносини в УНРАДІ!

З НАДІСЛАНИХ ВИДАНЬ:

Осип Станимир, сотник УГА

«Моя участь у визвольних змаганнях»

Праця видана накладом автора, сторін 192.

Спомини про участь у визвольних змаганнях мають свою вагу, бо походять від безпосередніх учасників і є тим самим джерельним матеріалом, якого оспорити не можна.

Коли Др. Шухевич виступив зі своїми спогадами зараз після закінчення війни, ми з великим зацікавленням стежили за діями нашої армії, які остаточно закінчилися нашою програю. Є й інші автори, які подають безпосередні докази про те, хто відповідальний за програю, чи Придніпрянці, чи Галичани. Бож діяли дві армії, які несли на собі тягар війни і від їх координації, а властиво від їх свідомости залежало, щоб вийти переможним у війні зі сусідами, що кинулися на нашу батьківщину і її живцем роздирали.

Але найкращим спомином з воєнних дій, які нам дав сотник Станимир, є безперечно його найновіша праця, яка заслуговує на повне признання, як щодо опису подій, так фахового опрацювання.

Сотник Станимир це фронтний старшина, що заглядав смерті у вічі, який у кожній ситуації вивязався як найкраще. Він на прикінці своєї праці подає свої завваги, що не обі армії винуваті за програю — лише придніпрянська, яка спочатку була чисельно велика, згодом несамовито стопніла, поділилася на безліч окремих повстанських загонів, через що не визначалася ані дисципліною, ані боездатністю.

З затаєним віддихом читаємо цю книжку. Спершу автор описує бої за Львів і Перемишль, а потім бої на Придніпрянщині. Геройство вояків УГА в трьох офензивах викликає подив; твір приковує увагу читача і дає велике задоволення. Героїзм нашої Армії не завжди використаний як слід на полі бою — чито через вічні перемиря, чи через застій на фронті з боку висших команд, які в пригожий час не використали фронтних успіхів. Так було у бою під Вовчухами на лінії Львів—Перемишль та в чортківській офензиві. Не інакше діялося, коли УГА своїм маршем на Київ здобула місто а через політику Директорії, чи навіть самого Петлюри, ці шанси з виграної стратила зпочатку. За погану стратегію на галицькому фронті відповідальна начальна команда в особах Павленка і Мишковського, які навіть з польської сторони заслужили собі на признання. Завинили й наші отамани і полковники, як Тарнавський і Коссак, які в час, коли треба було дати наказ до наступу після вибуху муніції на головнім дворці — Мирон Тарнавський виразно заборонив наступ, а Коссак, великий амбітник, чимало нам заподіяв шкоди, відтягаючи курені від погоні за ворогом. Винуваті також і австрійські старшини, яких ми прийняли на свою службу, а які вели війну на давній лад, хоч тактика вимагала спритного маневрування і великої посвяти. Зате наші нижчі рангою старшини і стрільці здобували перемоги у вище згаданих боях.

В другій частині спогадів розповів автор про наш перехід за Збруч, коли забракло амуніції, а уряд Директорії не хотів її нам видати. Наш прихід на Придніпрянщину був рятунком для дієвої армії, яка опинилася була на краєчку своєї держави біля Камінця. Наша поміч нагадус давні часи, коли то князь Ярослав Галицький вислав свої полки на поміч нашим київським князям. — Не відпочавши, ми подалися у похід проти північного ворога, не менше грізного, як була Польща. Наш наступ для здобуття теренів загарбаних ворогом, котився лавиною. Наші бригади могли повелічатись здобутками, що викликали подив. Під Староконстантином ми здобули вже дві панцер-

ки завдяки героїству 4-ої Золочівської бригади, зокрема сотника Газдайки. Ми натрапили на пашківську волость, якій на наказ Петлюри ми не заподіяли нічого злого і вона залишилася як наочний доказ нашої анархії. На Україні східній такою владою для себе була махнівщина, з якою зустрілися наші війська в Гумані. В своєму марші в скорому часі УГА здобула столицю Київ 30.8.1919 року. Правда ми цієї перемоги не використали через кункаторство не вступати в бій з Денікином, згідно з дорученням штабу Петлюри. Це характеризує тих, які ніяк не дали себе переконати у недоцільності походу на Київ, а не на Одесу, як цього домагалось галицьке командування. Ясно, що допуститись таких стратегічних промахів, могло невміле командування Петлюри і через нього завалилася вся будівля, а наслідки понесла УГА, що вся захворіла на тиф. От Петлюра знав, що доступ до Чорного моря дає можливість армії відпочати по безперервних боях з Ляжами, лучив би нас зі світом, з Кубанню, але з другої сторони боявся, що Антанта з ним переговорювати не буде, уважаючи його «за большевика второго сорта». Через те відкликав ген. Петрова від переговорів з Антантою в Одесі. —

Розповідь про події в Києві, де УГА вславилася перемо-

Єпископ Кир Йосиф Боцян серед стрільців і старшин УГА в Юзефові.

гою над ворогом здобувши стільки трофеїв, викликає у нас так багато радості й задоволення, що нашому захопленню немає меж, коли курінь 8-ї бригади під командою сотника Станимира обсаджує міську думу і вивішує український прапор, населення маніфестує а окликає на честь УГА і Галичан немає краю, відчуваєте близькість Киян і тих, що столицю здобули. Те що пізніше сталось, описує нам автор як очевидець, викликає обурення на командування Петлюри.

Книжка читається за одним душком. І стиль її сприйнятливий і спосіб передання подій робить лектуру так живою, що Вам стає жалко, що так все марно пропало через такого союзника, яким був Петлюра. —

Від редакції: Становище автора і його висновки в третій частині його праці є не згідні зі справжнім станом, коли вся вина спадає на командування Петлюри. Не проводи наші завинили, але надніпрянський провід! Чи потрібний був переворот у поваленні гетьмана, про якого автор ні одним словом не згадує. Чи не годилося взяти як пробоеву частину корпус Коновальця в здобуттю Києва? А його відсунено від воєнних дій за те, що корпус бажав перейти на бік Галичан і не солідаризувався з політикою Петлюри. —

На адресу самого автора теж треба дещо сказати. Коли він бачив недоцільність наказу «не стріляти і не вступа-

ти в бій з Денікином, а переговорювати», тоді чому сотник Станимир сам на власну відповідальність не поробив заходів, щоб не допустити переходу денікінських військ через міст на Дніпрі, чим був би оминув наслідки програної. В таких випадках, коли наказ необґрунтований, пога-

ний, повинен діяти на свою власну відповідальність найменший рангою старшина, якщо нема на фронті командувача. Кравс і Вольф, себто ті, що командували здобуттям Києва, були безрадні і як чужинці не хотіли аж надто супротивлятися політиці Петлюри. —

До відома Українського Громадянства у світі!

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ В МІНХЕНІ

Існує в Мінхені Товариство СУВІ, якого завданням є нести поміч українським воєнним інвалідам. Українське громадянство світу рікрічно при нагоді національних свят переводить збірку на інвалідів, чи то по церквах, чи то по організаціях, а зібрані гроші пересилає товариству СУВІ до рук його органів.

З часом витворився такий стан, що лише президія товариства завідувала фондами а головна управа лише приймає до відома. Діяла ще контрольна комісія, яка провірювала агенди товариства і ставила внесок під ухвалу Зборів. Цьогорічні Збори мали однак інший перебіг, себто збори, що відбулися в днях від 14—16 жовтня 1966. —

Збори відкрив голова президії полк. Стечишин Микола, взиваючи приявних вшанувати пам'ять наших державних мужів, які від нас відійшли у вічність, як Симона Петлюру, полк. Євгена Коновалця і провідника Степана Бандеру. Постановом з місць вшановано пам'ять висче названих осіб. Виявилось, що так поставлена справа викликала застереження приявних і на внесок сотника Прозоровського вшановано додатково пам'ять гетьмана Скоропадського. Не було однаковож внеску, щоб рівночасно вшановано пам'ять першого президента відновленої української держави Михайла Грушевського а також през. ЗОУНР Дра Євгена Петрушевича. Значиться збори не віщували нічого доброго, коли політичні моменти грали вирішну роль.

Тому належить в цьому місці запротестувати проти партійности, яка мала місце на зборах і подбати на майбутнє, щоб щось подібного не повторилося.

Обрано президію зборів в складі Вп. Дебрицького і заступників сотника Прозоровського і Вп. В. Вацика. Через три дні складано звіт з діяльності за п'ять років, після чого вивязалася дискусія, яка заатакувала президію товариства за неправильне діловодство. Також контрольна комісія знайшла недоліки у веденні агенд, як стверджено, що не ведено книги протоколів, не було належних документів щодо грошевої надвижки в касі (на 2000 Дм), бракувало подавчої книжки щоденних розходів, зате стверджено виплату інвалідського відшкодування. Далі стверджено, що управа не відбувала засідань а все діловодство спочивало в руках вп. Стечишина. Кімната призначена для цілей товариства находилася в жалюгіднім стані, виглядала на зразок авгієвої стайні. —

Супроти такого стану речей належало припинити президію в діловодстві або принайменше уділити догани. Та на здивовання усіх контрольна комісія вийшла з заложень, що коли виплачено належні допомоги, тоді ці недоліки, які завважено, не грають ніякої ролі, тому поставила внесок на уділення абсолюторії, але що більше поставила дальший внесок на вибір голови товариства в особі Вп. Стечишина. — Коли так протекційно поступила контрольна комісія, загальні збори немов ошоломлені не заняли ніякого становища. Та не всі приявні на зборах були з тим згідні, деякі залишили Збори а другі по зборах негодували.

Наші тижневики як «Хр. Голос» і «Шлях Перемоги» помістили звіт з діяльності Суві, але в кривім світлі, не видвигаючи моментів, що колідують з карним кодексом і йдуть в розріз зі статутом.

Подаючи це до загального відома про перебіг зборів та про протизаконне ведення діловодства в супереч статуту-

ві товариства, зацікавлені громадяни домагаються припинення ухвал зборів, як не згідних з законом, припинення в діловодстві панів Стечишина і Дебрицького, усунення контрольної комісії а також перевибору Головної Управи і мирового Суду.

Наші установи в Америці і Канаді і в інших краях, які складають датки на річ українських інвалідів повинні домагатись переслання відпису протоколу Загальних Зборів, щоб наочно переконатись про зловживання, які перед громадянством затушовано.

Рівнож просимо наших Владик, щоб не зарядили збірок на річ інвалідів, аж доки не отримають несфалшованого протоколу контрольної комісії і Загальних Зборів. Конзулес кавеант...

Старшини-інваліди.

Др. Осип Клодницький.

ВІДПОВІДЬ НА ВІДПОВІДЬ

В своїй статті розправляєтьс я др. О. Клодницький зі статею поміщеною у «Вістникові», органі митр. Огієнка з 1965 року п. з. «Нищення церков на Холмщині і легенди про митрополита Шептицького». Автор відповіді хотів спершу не відповідати а по надумі рішив відповісти, бо сам будучи лікарем на Холмщині знає безпосередно про відносини, що там панували і яку роль відіграв Огієнко. В статті «Вісник» накидується на сл. п. Митрополита Шептицького, очорнює його пам'ять і представляє справу Холмщини у невірному світлі. Зогляду на довшу статтю, застерігаємо собі її поміщення в слідуєчому числі.

Українські Християнські Вісті.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

ПРОФ. АНДРІЯ ГНАТИШИНА

Заходом Комітету для вшанування 60-річчя відомого композитора і дірігента проф. Андрія Гнатишина відбудеться в Відні в дні 15. квітня 1967 великий концерт усіх його композицій і вокальних творів в салі консерваторії «Ербарзаль».

Комітет запрошує всіх віденців і посторонніх до участі для віддання пошани тому, що своїми композиціями і музичними творами вніс у скарбницю нашої музичної культури неоцінені надбання. «Українські Християнські Вісті» вітають Професора Андрія Гнатишина з Його Ювілеєм і бажають багато літ творчої праці, зокрема закінчення нової опери п. з. «Олена».

Редакція Укр. Хр. Вістей.

Читайте і поширюйте

«ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС»!

О. Діон. Тулюк Кульчицький

ПЕРІОД ФЕРМЕНТАЦІЇ

О. Діон. Кульчицький, відомий християнський соціолог, написав статтю, яка з огляду на свою актуальність повинна дійти до відома нашого членства і ширшого загалу. Вибераємо лише виїмки:

Останніми тижнями появилася в одній нашій католицькій газеті серія статей п. н. «Наш український обряд». На вступі автор пише, що обидві українські Церкви покори- стуються **безмірно великим скарбом** східнього або візантійського обряду». Кожна розумна людина відразу завважує, що в цьому реченні є щось не в порядку, бо автор перевертає порядок вартостей. Відомо, що обряд є людським твором. Кожний людський твір є обмежений, помірний і недосконалий. Тимчасом автор приписує людському творові Божеські прерогативи, коли він говорить про «безмірність скарбу». Кожне перевернення порядку вартостей є дуже небезпечне. Так робить німецький філософ Гегель, який державу підніс до абсолютної вартости, що в наслідках довело до пониження людини і до цілковитого потоптання права. Вже саме заложення, з якого виходить автор, є фалшиве, тому і конклюдії мусять бути фалшиві.

Інші знову наші автори випишують постійно про «красу східнього обряду та про золоті мітри». Деякі наші люди захоплюються тим, що «золоті мітри» в часі Собору викликали велику сенсацію і цілий світ звернув увагу на наших єпископів. Кожна сенсація має короткі ноги і на довшу мету вона ніколи не доведе до доброго. Нема найменшої причини покладати великі надії на «золоті мітри», бо золотими мітрами ніхто не врятував і не врятує християнства на світі. Французький католик, знаменитий соціолог Говтарт — якому Німці дали предикат «гайстрайх», — каже, що сучасна людина не задовольється вже Церквою зі золота; вона домагається від Церкви багато більше, а саме конкретної і вдоволяючої відповіді на всі пекучі проблеми теперішнього світу.

Поневоле людина на Сході добре знає, що большевицька преса є дуже нудна, бо вона завжди пише про виконання і перевиконання плану, про доярку, яка надоїла 85,000 літрів молока на рік від одної корови, про найкращі буряки в колгоспі ім. Леніна, про чудову будівельну архітектуру з бальконами, до яких нема на жаль входових дверей і т. д. Так само нудною є ця наша католицька преса, яка постійно пише про наш «прадідний, чудовий обряд». Здавалося б, що для Українців нема інших проблем на світі, лише «український обряд».

Очевидно, що кожний віруючий нарід мусить мати якийсь обряд. Ми маємо також обряд, але не потребуємо його видвигати і ставити його в порядку вартостей на перше місце. Коли ми маємо «найкращий обряд» на світі, тим самим не можемо постійно про нього говорити і ним величатися. Дуже несмачно вражає, коли жонатий чоловік при кожній нагоді хвалиться, що він має найкращу жінку, так само несмачно вражає, коли наші писателі постійно пишуть про обряд. Ця емоційно-чуттєва писанина про наш обряд, не подобається вже нашим розумнішим інтелігентам.

Недавно д-р Михайло Кушнір висловив в богословському кварталнику «Логос» думку, що правдива любов до Бога і до Божої Матері є обумовлена пізнанням, а не емоційно-чуттєвою містикою, бо містичне пізнання є винятком, а не правилом, та містичний шлях не кожному даний. Сам факт, що деякі наші розумніші інтелігенти, які поважно трактують християнство, переходять на шлях поважної застанови, є доказом того, що український католик, так само, як і західній католик у християнстві бачить не тільки обряд, лише джерело віднови та рятунку всього людства. Кожна розумна людина домагається від Церкви не тільки літургійних та обрядових реформ, але передовсім відповіді на важні проблеми твердого, щоденного життя.

Наші богослови багато краще зроблять, коли вони перестануть писати про обряд, а всю свою увагу звернуть на важні феномени сучасного світу та постараються дати на-

родові відповідь на ті важливі питання, чому первородний гріх Адама переходить на невинних людей, чому є зло на світі, чому маси християн відвернулися від Церкви, чому на Сході комунізм прийшов до влади, чому Церква втратила вплив на події світу і т. д.

Самі емоційно-чуттєві писання про обрядовщину та про східню побожність наносять християнству багато більше шкоди, як користи. Вже в 19 столітті російський філософ Соловйов передбачив, що ця плітка, поверховна східня побожність і обрядовщина доведуть до нечуваної катастрофи, коли він писав, що маємо на Сході самих святих і побожних людей, але між ними годі знайти одного чесного і порядного чоловіка. Очевидно, мав він на думці Москалів. Тут відразу насувається важливе питання, що властиво довело російську людину до такого страшного духовного вихолощення? Чи не перевага форми над змістом християнства, довела до нечуваної трагедії в історії люд-

Проф. Андрій Гнатишин в товаристві Дра Вол. Муровича — з нагоди академії в честь Лесі Українки в Мінхені. Подальше на ліво Вп. Нестор Когутяк.

ства? Чи Схід не платить сьогодні великий трибут блудові, який полягає на непростимому непорозумінні? На такі питання наші теологи повинні дати річеву та несфалшовану відповідь.

Діон. Т. Кульчицький.

Від редакції:

Статті, про які згадує о. Д. Т. Кульчицький, є власністю о. Дра. Богдана Куриласа а були поміщені в «Християнському Голосі». Проти появи тих статей зареагував наш редактор і переслав відповідь в окремому листі.

Розуміється у нашому «Офіціозі Екзархії» дуже часто появляються статті про обряд але нема ніколи статей, що би голосили привязаність до католицизму, протинно ми втікаємо від цього поняття а недавня заява за підписом наших католицьких священиків, що змінється назву «католицький» на «християнський» говорить проречисто, що речником такої ідеології є наші церковні круги в Мінхені.

ПОДІЯ, ПРО ЯКУ ВАРТО ЗГАДАТИ

В час наших визвольних змагань на галицькому фронті з Ляхами, коли через нашу погану стратегію ми не могли прогнати наших ворогів з рідного краю, заявляються з Придніпрянщини люди, які мають за завдання вести у нас деструктивну роботу, а зокрема їхньою ціллю було зліквідувати львівський фронт, повалити наш уряд і проголосити селянсько-робітничу республіку.

Ці висланники це були відпоручники зазбручанського правління і вони то в лютому 1919 року прибули зпоза Збруча і разом з нашими зрадниками відбули нараду, кото з них вислати б на фронт, повести агітацію проти боротьби з Польщею, а військові частини стягнути до Станиславова, заарештувати секретаріат і проголосити своерідну республіку, зближену до концепції селянсько-робітничої форми правління. З приявних на нараді були галицькі зрадники, як Карпо Саврич, Гадзінський, Демянчук і безвідповідальний соціаліст Безпалко, той, що належав до Директорії як відпоручник Галичан.

Ім заговор не вдався і на другий день по нараді їх заарештовано але не розстріляно, лише прогнано за Збруч назад на Придніпрянщину, а місцевих напіннено, що б більше цього не робили. Розуміється ці кирички робили свою роботу далі, вислогоувалися нашому соціалістичному урядові на Придніпрянщині аж поки не завалили нашої держави.

Свідки тієї змови живуть в Америці. Вони своєчасно дали знати, коли вище згадані люди мали свої наради в готелі під 3-ма коронами.

Це причинок до того, як розуміли наддніпрянські кола своє зєдинення, як уряд Директорії тому потурав, а одночасно ще й дожив сьогодні «возвеличення» своєї дії.

ДОПОВІДЬ: «ПОЗА КУЛІСАМИ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»

Заходом Австрійсько-баварського Товариства в Мінхені відбулася доповідь к. Престолонаслідника на австрійський престол Дра Оттона Габсбурга п. заголовком: «Поза кулісами світової політики». Призначена кімната в Кінстлергавзі виповнена була вщерть поважною публікою а його виступ привітали приявні невмовкаючими оплесками. Доповідь трєвала цілу годину і своєю тематикою прикувала увагу слухаючої публіки. Годиться зазначити, що прелегент витолосив свій виклад не читаючи з паперу, як то водиться сьогодні, без найменшої затримки, з повною свадю і переконанням. Давно прийлося нам чути таку промову з уст політика-вченого, який в тій матерії вже написав кілька творів наголошуючи роль Європи, як культурної частини світу.

Місто рецензії.

Найкращим журналом укр. католицької думки в Європі є «Голос Христа Чоловіколюбця», що виходить в Лювені, в Бельгії, під вмїлим редагуванням Дра Степана Божика, колишнього старшини УГА. Тому годиться заохотити наше католицьке громадянство стати передплатником цього журналу.

Обов'язком кожного Українця-християнина у великодньому пості є говіти (приступати до сповіди і св. причастя).

ТІ, ЩО ВІД НАС ВІДІШЛИ...

Пізною осенню 1966 відійшла від нас бл. п. Наталя Пігуляк, зам. Грос, яка проживала більшу частину свого життя у Відні. Її батько був гімназійним професором у Чернівцях а одночасно був послом до австрійського парламенту. Мати походила з галицького Поділля, де її батько о. Чомкевич був парохом Стрільківців.

Наше знаїомство датується з того дня, коли покійна будучи ще гімназисткою, прибула враз з своїм дідом о. Чомкевичем до о. Стеблецького в Королівці, викикуючи своєю особою живі симпатії у моєї родини. Минали роки і ми вже більш не зустрічалися, аж випадково у Відні в 1940 р. Тоді ми пригадали собі наше золоте Поділля з його ярами, горбками, левадами та його веселим людом.

Вийшовши заміж, осіла вона на постійне у Відні, та не зважаючи на німецьке оточення виховала своїх дітей в українському дусі. Брала живу участь у житті віденської громади, і деякий час була вчителькою при Братстві св. Варвари. Своєю поведінкою і ввічливістю зєднала собі серця тих, що її блище знали. Коли відійшли большевики з Відня, я мав знову нагоду з нею зустрітисся. Кожного разу виринав спогад з молодих літ і було приємно розмовляти з нею на різні теми, бо покійна була освіченою людиною і ознайомлена з нашим життям. Батько її був публіцистом і вона успадкувала цей талант, що можна було пізнати з її писаних розповідей.

Її смерть викликала великий жаль серед віденської громади, яка супроводжала її на місце вічного відпочинку. Хор при церкві св. Варвари під керівництвом проф. Гнатишина жалібними мелодіями стелив її дорогу. Промови бесідників ілюстрували її життя, не конечно все вкритє рожами.

Ще був я у вересні м. року з мінхенською громадою на прогулянці у Відні, але нестрінув її, бо була на лікуванні, а не знав я, що більше рже з нею не побачуся. Лише її внучка, що була на зустрічі з нами, пригадала мені обличчя покійної з давніх років і я передав тоді свій останній привіт, немов передчуваючи, що більше з нею не зустрінусь.

Цих кілька моїх рядків нехай будуть замість китиці квітів на її могилу. Вічна пам'ять незабутній українській громадянці.

Др. В. М.

В грудні 1966 р. заснула вічним сном бл. п. Мелянія Флюнтова, вдова по гімназійному професорові. Останніх 11 років пробувала в домі для старших і виконувала функції нашого проводу по смерті свого мужа. Покійна була у великій пошані серед мешканців дому і все наше життя зосереджувалося біля її особи. Була незвичайно гостинною і з нагоди свят влаштувала прийаття, як то бувало по наших священничих родинях. Бо походила зі славного священничого роду Лежогубських, яких предок Лизогуб емігрував разом з армією полковника а пізніше гетьмана Орлика на захід, осів в Галичині і дав початок родові Лежогубських.

Будучи донькою священника в Дитятині, любила вона при кожній нагоді поділитися спогадами з життя нашого духовенства. Приємно було слухати її оповідань про звичаї, які панували серед нашої передової духовної верстви, як відбувалися священничі весілля, що трєвали по тижневі, як зіжджалися гості майже з різних кінців Галичини, з якою церемонією відбувано ті врочистості. Наголошувала вона часто взаємини священника з мешканцями його парохії. Розповідала про відпусти, про празники, про відвідини Митрополита Шептицького в їх домі і їх приготування на прийаття оцього, незвичайного гостя у них. Здавалося, що їй суджено голосити славу нашого духовного стану.

І хоч нікуди через недугу паралічу не виходила, проте весь Мінхен навідувався до неї так, що за її посередництвом ми були в контактї зі світом. Тому її смерть викликала великий жаль серед Мінхенських громадян, з окрема жіноцтво себе чисельно маніфестувало на похоронах, які відслужили два священники, о. Др. Іван Гриньох, як її

душпастир, і о. Дмитришин. Був погідний день і ніщо не сколихувало жалібною тишею, лише літаки немов дефілювали над її могилою і несли вістку до рідних й знайомих про відхід тієї, що була душею нашого громадського життя. О. Др. Гриньох у своїй краснорічній промові не розповідав про її позитивний характеру тому, що покійна вже задалегідь про те просила, але навіваючи до постанови Ватиканського Собору, що наше життя це паломництво, і чи скорше чи пізніше прийде нам з цим життям попрощатися. Він вказав на сенс її життя і що так покійна розуміла свої останні дні і постійно молилася. Гарно промовляла пані Ребет від жіночої організації. Промовляв ще проф. Мартинець, який висловився, що покійна не була сварливою, немов засуджуючи інші пані за цю прикмету. А тимчасом вона була елегантною і дистингованою жінкою, тому на ці прикмети годилося звернути увагу, але цей ляпсус промови належить взяти на карб його старечості!

Зі сумом покидали приявні висипану могилу покійної, яка собі так життям як своєю поведінкою заслужила на довго тривалий спогад.

Була вона прототипом давньої української матері і господині дому, що всім йшла на зустріч і всіх навколо єднала. Нехай чужа земля буде її легкою.

Ненадійна смерть бл. п. Дра. Маркіяна Дзеровича

В дні 30. січня 1967 помер у Відні ненадійно відомий лікар і католицький діяч Др. Маркіян Дзерович, де жив і ординував від кількох років. Смерть його викликала безмежний жаль посеред родини і знайомих, зокрема Віденців. Ще того самого дня рано був в церкві а з полудня прошепталася сумна вістка, що не стало між живими людини діяльної та заслуженої, як був покійник.

Спершу жив в Галичині, у Львові, де вів лікарську канцелярію. Своім всекатолицьким наставленням звернув на себе увагу і був обраний головою католицької Акції, на якому то пості пробував аж до другої світової війни. За свою невсипучу діяльність був відзначений лицарським орденом св. Григора Великого. Живучи у Відні розвивав свою працю на релігійному і громадському полі, а крім того як лікар вславився великими успіхами так, що ніколи не мав майже вільної хвилини для себе а все віддавав на працю для хорих і немічних. Йому до помочі була його невідступна дружина Др. Дарія, яка все асистувала при ординаціях а від пацієнтів аж роїлося.

Кілька разів був обраний головою Братства при Церкві св. Варвари і тут себе виявив неочікуваним керманічем. В церковному хорі, який оснував проф. Гнатишин, брав активну участь і ніколи не опустив неділі або свята, щоб бути на Сл. Божій, а своїм мелодійним голосом долучувався до виконання найефектовніших мелодій.

Своїм поведінням у відношенні до людей все привітний і ввічливий зискав симпатії не тільки серед української громади але серед усього віденського суспільства. Тому нічого дивного, що до участі в похоронах, які відбулися 6. лютого 1967 р. стануло 10 священників, з чого було 6 укр. католицьких а 4 римокатолицьких. Між священниками звертав на себе увагу син його о. Александер, др. богословія, з осідком в Римі. Церковний хор у збільшеному складі відпровадив його до могили на Отакрінгер-кладовище, співаючи під керівництвом проф. Гнатишина в каплиці, в часі процесії і над могилою. Непроглядні маси нашого і німецького народів прибули, щоб віддати останню прислугу покійному. Промови бесідників о. Дра. Сютіка, пароха при церкві св. Варвари в українській мові і Дра. Романа Залозецького в німецькій мові голосили невмірущу пам'ять покійникові, який собі заслужив своїм праведним і солідним життям.

На прикінці свого життя прийшлося Дру Дзеровичу перенести велику хресну дорогу, коли то більшовики увій-

шовши до Відня в 1945 році, без причини його арештували і вивезли разом з ген. В. Курмановичем на терени біля Одеси. В безвихідному положенні остала його дружина з кількома своїми дітьми та своїми мольбами вимолила його поворот на радість родині і всім Українцям Відня, які його вітали немов з того світу. Бо йому вдалося перенести страхоту увязнення, коли ген. Курманович не міг витримати мук і там помер.

І здавалося, що наш покійний дорогий Др. Маркіян зможе дочекатись глибокої старости та потіхи із своїх дітей, коли невмолима смерть вирвала його з наших рядів, завдаючи нам великий біль по втраті того, здається незаступимого батька родини, лікаря, громадянина, прикладного інтелігента-католика.

На вістку про смерть наспіло багато кондоленційних депеш і писем а вінці і квіти зложені на його могилі в нескінченній кількості свідчили, якою пошаною втішався покійний серед віденської громади. Окремо члени Братства місто вінка на могилу зложили 1600 шілінгів на цілі української парохіяльної шкільки.

На особливу прикмету заслуговує покійний своєю добротою та харитативною діяльністю. Не було випадку, щоб не порятувати кого, щоб не спомогти нашій установі, як того заходила потреба.

Був гарний погідний день, коли віденська громада відпроваджувала його на місце вічного супочинку а останні акорди сумних мелодій хору Братства завершили жалібний обряд похоронів.

Незбагнимі є дороги Господні, що саме покликано людину повну верви і життя до відходу у вічність. Міг покійний ще довго прожити між нами, але зов вічності є безапеляційний і туди нам всім податися як до обітваної землі, «де ність болізни, ні печалі, но жизнь безконечная».

Спи наш Дорогий Докторе Маркіяне, а душа Твоя хай вимолює для родини та для української громади кращу долю і щасливий поворот на рідні землі. Ми певні, що його тілні останки будуть перевезені в свій час до дорогого йому Львова, де за молодих літ розвивав так многогранну діяльність, як ніхто інший. Рідна його Батьківщина прийме свого дорогого сина з вдячністю за виконану працю на землі а пам'ять по ньому йти ме з роду в рід, як приклад гідний наслідування! А покищо нехай земля, в якій спочив, буде йому легкою.

Др. В. М.

КАЖУТЬ:

що проф. Ігнат Мартинець є найкращим похоронним бесідником, що часом своїми промовами до сліз розсмішує приявних.

Що «Християнський Голос» платити ме подвійний гононар за статті з великою дозою підхлібства. Дописувачі радуйтеся!

Що Полковник Микола Стечишин за вірну службу в польській війську отримав ордер «Віртуті Мілітарі». Голіві Суві складаємо наші кондоленції.

Що «Український католицький Робітничий Рух» переіменовано на «православний Рух» ради приєднання двох православних робітників.

Що наші націоналісти вступають в діалог з деґолістами з приводу виграної тих останніх при виборах. Найкраще тримати зі сильними! Це не угодовство, але реальна політика, яка нам тепер присвічує!

Що Ансамбль Українських Акторів «БОЯГУЗИ» запрошений на дальші гастролі МОСФІЛЬМ-ом, лише коби гроші!

За цю рубрику редакція У. Хр. Вістей не відповідає.

† **О. ЙОСИФ АТАМАНЮК.**

Перед замкненням числа надійшла сумна вістка з Трентону З. Д. М., що там упокоївся місцевий парох, довголітний предсідник 149 відділу СУ «Провидіння» на 70-му році життя. В Галичині був парохом Кінчак, Устецького Деканату, Станиславівської Дієцезії. Активний громадянин, що за часів України мав змогу викрити договір темних сил з метою повалення нашого Уряду, ночуючи тоді в готелі «Під трома Коронами» в Станиславові.

Будучи великим прихильником «Укр. Хр. Вістей» все йшов нам з допомогою. Висловлюємо наші спочування Його братові о. Теодозію, що разом з ним вів парохію в Трентоні та супроводжаємо Його нашими молитвами на вічну дорогу позагробового життя! Чужа земля хай буде йому пером.

† **КЛЕМЕНТІЙ ЧІЧКА АНДРІЄНКО.**

З великим жалем сповіщуємо українське громадянство, що по тяжкій недозі відійшов у вічність оперовий співак і професор науки співу бл. п. Клементій Чічка Андрієнко і в дні 10. березня 1967 був похований на кладовищі в Ротенбурзі над Фульдою, де проживав останніми часами. Брав живу участь в українських концертах, давав лекції з науки співу та писав дисертації на теми музики і співу. Одружений з донькою посла Кирила Трильовського не в силі був дотримати подружжяї едності ізза її химерного характеру, унаслідженого по своїм батькові Кирилі. Тому сепарувався і жив при родині Альпен, виступаючи час до часу з концертами українських авторів, чим до кінця свого життя голосив славу українській пісні. Похоронив його німецький католицький священник. Вічна йому пам'ять!

ЧЕРГОВИЙ СКАНДАЛ В МІНХЕНІ!

Мінхен, це столиця Баварії, а зараз осідок української еміграції з її центральними. Здавалося б, що її впливи є великі і з її голосом числитися муть баварські верховні круги.

Тимчасом на здивовання всіх баварська телевізія висвітлила протиукраїнський фільм п. з. «Звідомлення боягуза». Мимо заходів українського громадянства, яке протестувало проти появи фільму, фільм пройшов в дні 5. березня 1967. Є це очевидно наша політична слабкість, що ворожі чинники могли перефорсувати свої тенденції. Зачуваємо, що ЦПУЕН в Мінхені виступило зі скаргою ізза зневаги українського народу.

На пресовий фонд «Укр. Хр. Вістей» зложили свої пожертви слідуєчі громадяни:

Українці Відня в сумі 160 шілінгів, Вп. радник суду Шавелюк 100 шілінгів, о. Кульчицький 50 ДМ., Др. Демянів 50 ДМ., Вп. Яків Грех 35 ДМ., О. М. М. 20 ДМ., Вп. Михайло Колодій 20 доль., Вп. Процик 20 доль., о. Дурбак 2 доль. Вп. Ломага 2 долярі, о. Др. Ковалик 5 доль.

**УКРАЇНСЬКЕ КАТОЛИЦЬКЕ ВИДАВНИЦТВО
В МІНХЕНІ**

поручає свої видання

Переслідування української і білоруської католицької Церкви Російськими царями.

Автор Стахій Стеблецький. Рік вид. 1955. Ціна 3 доль. ам.

Гр. католицька Церква в житті Українського народу.

Автор Др. Вол. Мурович. Рік вид. 1962. Ціна 2 доль. ам.

По Святій Землі. Браження з подорожі й опис святих місць.

Автор Др. Вол. Мурович. Рік вид. 1959. Ціна 4 доль. ам.

Адреса: Укр. Католицьке Видавництво в Мінхені 23,
Постфах 1003.

АЛІМЕКС Handels-Gesellschaft mbH

8 München 2, Neuhauserstr. 34-V (am Karlstor),

Postanschrift: 8 München 33, Postfach 140, Tel. 55 06 41

Вільні від мита, або з наперед оплаченим митом
посилки-дарунки до східних держав:

- ◆ СССР
- ◆ Польщі
- ◆ Чехословаччини
- ◆ Угорщини
- ◆ Румунії
- ◆ Югославії
- ◆ Болгарії

Спеціальна, від 8 років діюча німецька фірма і офіційне представництво Банку ПКО — Варшава, Tuzex — Прага, ІККА — Будапешт, Caritex — Букарешт і т. д.

Без посередня висилка пакунків до СССР і Румунії з власного магазину! Жадайте наших безплатних проспектів, подаючи при цьому країну, яка Вас цікавить.

СЕРБСЬКИЙ РЕСТОРАН

„АДРІА“

Власник ~~МІЛАН СРЕТЕНОВИЧ~~

Особливі страви — балканські

Restaurant ADRIA

München 2, Oberanger — Ecke Schmidstr.

bei Sendlinger-Tor-Platz

Tel.: 26 45 75

говоримо по українськи

**УКРАЇНСЬКІ ХРИСТІЯНСЬКІ ВІСТІ
UKRAINISCHE CHRISTLICHE NACHRICHTEN**

erscheint vierteljährlich

8 München 23, Postfach 1003, Bundesrepublik Deutschland.

Herausgeber: Ukrainische Christliche Union.

Geschäftsführer: Dr. Wolodymyr Murowytsch.

Редакція застерігає собі право скорочувати статті і виправляти мову.

Передплата:

Европа	1 ч.,	піврічно	річно
	2.—	4.—	8.— ДМ
Europa	1 Nr.	halbjährlich	jährlich
	2.—	4.—	8.— DM
За океаном	0.50	1.—	3.— \$

Satz und Druck: Leo Andrejef, 8 München 5, Kohlstr. 3b